

**I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. T. KOŚCIUSZKI
W ŁUKOWIE**

PROGRAM PROFILAKTYKI

Uchwały Rady Rodziców zmieniające z dnia: 15 listopada 2007r., 11 marca 2016r.(nowa wersja programu)

Tekst z 11 marca 2016 r.

PROGRAM PROFILAKTYKI I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Łukowie

„Zatem szczęśliwy jest ten, kto ma należyte rozeznanie wartości, szczęśliwy jest ten, kto się czuje zadowolony z rzeczywistości bieżącej, niezależnie od tego, jaka ta rzeczywistość, szczęśliwy jest ten, komu drogie jest to, co naprawdę posiada, szczęśliwy jest ten, komu każde położenie i warunki zaleca rozum.”

Seneca, De vita beata.VI

WSTĘP

Program Profilaktyki I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Łukowie jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i w sposób całościowy opisuje wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym adresowane do uczniów, nauczycieli oraz rodziców.

Szkolny Program Profilaktyki razem ze szkolnym zestawem programów nauczania oraz Programem Wychowawczym I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Łukowie tworzą spójną całość, w której określona jest działalność edukacyjna Liceum.

Program Profilaktyki Liceum uwzględnia rozpoznane problemy oraz zdiagnozowane potrzeby i oczekiwania uczniów, rodziców i nauczycieli.

Diagnozy środowiska szkolnego dokonuje się na podstawie:

- analizy dokumentów szkolnych (dzienniki lekcyjne i zajęć pozalekcyjnych, protokoły zespołu wychowawczego, protokoły rad pedagogicznych),
- rozmów i obserwacji uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- analizy wyników badań ankietowych prowadzonych wśród uczniów, nauczycieli i rodziców I LO,
- analizy wyników ogólnopolskich badań ankietowych,
- rozpoznania problemów i potrzeb uczniów przez nauczycieli, wychowawców, pedagoga i psychologa,
- analizy uwag i propozycji rodziców dotyczących podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych w szkole.

Działania profilaktyczne podejmowane w szkole mają za zadanie:

- wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia, ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich substancji psychoaktywnych (profilaktyka uniwersalna),
- wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażenia na wystąpienie zachowań ryzykownych (profilaktyka selektywna),
- wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków psychoaktywnych (profilaktyka wskazująca).

Prawna podstawa opracowania szkolnego Programu Profilaktyki:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lutego 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół.
6. Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
8. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005
9. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
10. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami.
11. Ustawa z dnia 7 września 1991r o systemie oświaty z późniejszymi zmianami.
12. Konwencję o prawach dziecka, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
13. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ADRESACI PROGRAMU

1. Program Profilaktyki skierowany jest do wszystkich uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Łukowie i dostosowany do poziomu ich rozwoju emocjonalnego.
2. Adresatami Programu są również rodzice uczniów, nauczyciele i lokalna społeczność.

PROBLEMY WYSTĘPUJĄCE W I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM

1. Obniżona frekwencja uczniów – wagary, opuszczanie pojedynczych lekcji, spóźnianie się na lekcje.
2. Trudności w nauce, słaba motywacja do nauki, niepowodzenia szkolne.
3. Przypadki używania wulgaryzmów w mowie codziennej.
4. Podejmowanie przez uczniów zachowań ryzykownych:
 - używanie alkoholu, środków psychoaktywnych, papierosów, eksperymentowanie ze środkami zagrażających zdrowiu i życiu (w tym typu e-papieros)
 - podejmowanie prób wczesnej inicjacji seksualnej, przypadki ciąży uczennic
 - niekontrolowane używanie mediów i Internetu (smartfony, tablety, komputery).
5. Zaburzenia emocjonalne (słaba odporność psychiczna, niska samoocena, słaba odporność na stres, samotność, depresje, zaburzenia odżywiania się, tendencje do samookaleczenia się).
6. Problemy zdrowotne.

CELE PROGRAMU

Główny cel programu:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole,
- budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów, nauczycieli i rodziców,
- minimalizowanie zagrożeń i zaburzeń zachowania uczniów,
- wzmacnianie postaw i zachowań społecznie pożądanych, warunkujących odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie,
- wspieranie uczniów w dążeniu do rozwoju indywidualnego i społecznego, do rozwoju zdolności, zainteresowań i świadomego stosunku do siebie i innych osób,
- promowanie trybu życia zapewniającego zdrowie psychiczne i fizyczne oraz bezpieczeństwo w dorastaniu do dorosłego i odpowiedzialnego życia,
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych oraz reagowania na niepożądane zjawiska i zachowania,
- wzmacnianie motywacji uczniów do zdobywania wiedzy i systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne,
- troska o kulturę języka.

ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Wspieranie młodzieży, ich rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu różnego rodzaju problemów osobistych i szkolnych

- dostarczanie rzetelnych i aktualnych informacji na temat zagrożeń cywilizacyjnych i społecznych, zaburzeń zachowania oraz rozwiązywania problemów,
- podejmowanie działań w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- wzmacnianie zainteresowania nauką szkolną, systematycznym uczestnictwem w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- udostępnianie uczniom i rodzicom adresów instytucji świadczących specjalistyczną pomoc i wsparcie terapeutyczne,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców, poszerzenie wiedzy na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży, rozpoznawania objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diety i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach.

2. Podejmowanie działań sprzyjających zapewnieniu bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego młodzieży

- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowanie podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami,
- integrowanie zespołu klasowego, tworzenie pozytywnego klimatu emocjonalnego w grupie,
- eliminowanie niewłaściwych zachowań uczniów oraz przejawów agresji i przemocy,
- uczenie efektywnych sposobów radzenia sobie ze stresem, napięciem emocjonalnym, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i reagowania w sytuacjach trudnych,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa zawartych w przepisach ogólnych (Przepisy BHP) oraz w Statucie Szkoły,
- przeciwdziałanie przestępczości nieletnich, przekazywanie informacji na temat konsekwencji wynikających z nieprzestrzegania przepisów prawa,
- informowanie uczniów i rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia.

3. Kontynuowanie działań promujących zdrowy styl życia, dbałość o zdrowie psychiczne i fizyczne

- uświadamianie zagrożeń związanych z nałogami i uzależnieniami od substancji psychoaktywnych,
- minimalizowanie niewłaściwych zachowań uczniów (palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie substancji psychoaktywnych),
- uświadamianie zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi (korzystanie z Internetu, kompulsywne zakupy, uczestnictwo w grach hazardowych, granie w gry komputerowe itp.) ,
- wspieranie i pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych,
- związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie (w grupie rówieśniczej, w klasie, w szkole, w rodzinie),
- promocja zasad zdrowego odżywiania i spędzania czasu wolnego, aktywności fizycznej, higieny, także higieny pracy umysłowej, dostarczanie wiedzy na temat zagrożeń cywilizacyjnych i skutecznej profilaktyki,
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych.

4. Kształtowanie postaw moralnych i właściwej hierarchii wartości:

- promowanie hierarchii wartości, w której zdrowie jest bardzo ważne,
- kształtowanie umiejętności dokonywania wyborów chroniących zdrowie własne i innych ludzi,
- stwarzanie uczniom możliwości kontaktu z grupami funkcjonującymi w oparciu o dobre wzorce,
- promowanie konstruktywnych form spędzania czasu wolnego, rozwijanie swoich pasji,
- promowanie postaw życzliwości, szacunku i pozytywnego stosunku do drugiego człowieka,
- rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej i charytatywnej.

5. Doskonalenie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem i doskonalenie kompetencji w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych oraz dostarczenie wiedzy o sposobach reagowania w sytuacjach kryzysowych

- doskonalenie umiejętności komunikacji interpersonalnej,
- pomoc w określaniu i nazywaniu uczuć, stanów psychicznych i radzeniu sobie ze stresem,
- rozwijanie empatii,
- wdrażanie postaw asertywnych (szczególnie wobec zagrożeń cywilizacyjnych i społecznych),
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspieranie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- nabywanie kompetencji mediacyjnych jako sposobu rozwiązywania konfliktów.

6. Stwarzanie możliwości do wzmacniania poczucia własnej wartości i budowania adekwatnej samooceny uczniów:

- wzmacnianie pozytywnych relacji w grupie, w środowisku szkolnym i z osobami dorosłymi,

- dostosowywanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów,
- uczenie współpracy i podejmowania inicjatyw na rzecz pracy zespołowej,
- pomoc w samopoznaniu, samoocenie, odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów i ich twórczym wykorzystaniu,
- rozwijanie umiejętności akceptacji siebie,
- doskonalenie umiejętności podejmowania właściwych decyzji i dokonywania życiowych wyborów.

FORMY REALIZACJI

Zadania programu profilaktycznego realizowane są poprzez:

1. zajęcia psychoedukacyjne i wychowawcze dla uczniów (w ramach godziny wychowawczej, wychowanie do życia w rodzinie, wychowanie fizyczne, edukacja dla bezpieczeństwa, wos, chemia, przyroda, biologia, podstawy przedsiębiorczości, religia),
2. zajęcia warsztatowe dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
3. organizowanie kół zainteresowań, artystycznych, sportowych i innych,
4. wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
5. stosowanie aktywnych metod pracy na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych (interaktywne wykłady, psychodramy, ćwiczenia, treningi interpersonalne, projekty, warsztaty, debaty),
6. ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
7. obserwowanie adaptacji uczniów klas pierwszych; samopoczucia uczniów w grupie, klasie, szkole,
8. warsztaty i szkolenia dla uczniów, rodziców i nauczycieli organizowane przez instytucje wspierające Liceum,
9. doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej,
10. włączanie się w ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne np.: „Dzień bez papierosa”, „Światowy Dzień Walki z AIDS”, „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”; „Dzień Bezpiecznego Internetu”, „Światowy Dzień Życzliwości”,
11. spektakle, koncerty profilaktyczne, happeningi, inscenizacje oraz imprezy edukacyjne i profilaktyczne o tematyce antyalkoholowej, antynarkotykowej i przeciw innym zagrożeniom,
12. konkursy promujące zdrowy styl życia, olimpiady i zawody sportowe,
13. organizowanie wycieczek i wyjazdów,
14. organizowanie konkursów, olimpiad i zawodów sportowych,
15. badania kontrolne i szczepienia.

REALIZATORZY PROGRAMU PROFILAKTYKI

Realizatorami programu są:

1. wszyscy nauczyciele w ramach zajęć edukacyjnych, w szczególności nauczyciele wychowania do życia w rodzinie, wychowania fizycznego, edukacji dla bezpieczeństwa, edukacji przedmedycznej, chemii, biologii, przyrody, wos, podstaw przedsiębiorczości, religii,
2. opiekunowie kół zainteresowań,
3. wychowawcy,
4. rodzice,

5. pedagog szkolny,
6. psycholog szkolny,
7. pielęgniarka szkolna,
8. nauczyciele biblioteki szkolnej,
9. wychowawcy internatu szkolnego.

INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU PROFILAKTYKI

Instytucje wspierające realizację programu profilaktyki:

1. Starostwo Powiatowe w Łukowie;
2. Kuratorium Oświaty w Lublinie;
3. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna;
4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
5. Komenda Powiatowa Policji;
6. Państwowa Straż Pożarna;
7. Media lokalne;
8. Sanepid;
9. SP ZOZ w Łukowie;
10. Domy Opieki Społecznej;
11. Domy Dziecka;
12. ŁOK;
13. Parafia Podwyższenia Św. Krzyża.

PROCEDURY STOSOWANE W SYTUACJACH NIEWŁAŚCIWEGO ZACHOWANIA SIĘ UCZNIÓW

1. Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją (papierosy, alkohol, narkotyki)
2. Procedura postępowania w sytuacji agresywnego zachowania ucznia (nieletniego sprawcy przemocy)
3. Procedura postępowania w sytuacji agresji ucznia wobec nauczyciela.
4. Procedura postępowania w sytuacji uzyskania informacji o popełnieniu na terenie szkoły przestępstwa ściganego z urzędu.
5. Procedura postępowania w sytuacji ujawnienia przestępstwa na terenie szkoły ściganego na wniosek pokrzywdzonego.

OSIĄGNIĘCIA I EFEKTY PROGRAMU ORAZ OCZEKIWANE POSTAWY UCZNIÓW

1. Utrzymanie wizerunku szkoły przyjaznej i bezpiecznej;
2. Poprawa frekwencji uczniów na lekcjach;
3. Właściwe zachowanie uczniów wobec kolegów i dorosłych, zminimalizowanie zjawiska agresji w szkole (w tym agresji słownej i wulgaryzmów);
4. Wzrost świadomości i wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków palenia papierosów, picia alkoholu i eksperymentowania ze środkami zmieniającymi świadomość (w tym używania aplikatorów typu e-papieros);
5. Zwiększenie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie stosowania różnorodnych metod pracy oraz form pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

6. Stosowanie przez wszystkich pracowników szkoły jednolitych procedur w celu szybkiej i adekwatnej interwencji;
7. Stworzenie warunków dla uczniów i rodziców do korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole oraz pomoc w uzyskaniu wsparcia instytucji profesjonalnych;
8. Zbudowanie (utrzymanie) przyjaznych relacji pomiędzy uczniami i ich rówieśnikami oraz uczniami a osobami dorosłymi;
9. Umiejętność porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji z innymi ludźmi;
10. Wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, podejmowania odpowiedzialnych decyzji z punktu widzenia wyboru przyszłej drogi życiowej, przestrzegania prawa, zdrowia fizycznego i psychicznego oraz bezpieczeństwa osobistego;
11. Sprawne funkcjonowanie uczniów w życiu osobistym i społecznym;
12. Ukształtowanie postaw społecznie pożądanых, nastawionych na współdziałanie i szacunek do drugiego człowieka oraz umiejętność wspierania innych;
13. Zdiagnozowanie szkolnych potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
14. Stworzenie warunków do indywidualnego rozwoju uzdolnień i zainteresowań uczniów, poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych;
15. Wykształcenie u uczniów umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych;
16. Wykształcenie umiejętności odmowy asertywnej i radzenie sobie z presją grupy i środowiska;
17. Organizowanie i aktywne uczestnictwo w indywidualnych i zespołowych formach aktywności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej;
18. Stosowanie różnorodnych form relaksu po pracy umysłowej i fizycznej;
19. Znajomość zasad postępowania w przypadku zagrożeń;
20. Umiejętność udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w stanach zagrażających życiu i zdrowiu człowieka;
21. Znajomość głównych czynników sprzyjających i zagrażających zdrowiu człowieka oraz przyczyn najczęstszych zaburzeń i chorób.

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Ewaluacja Programu Profilaktyki ma na celu wskazanie, czy podjęte działania są skuteczne i osiągnięty jest efekt w postaci prawidłowego rozwoju psychospołecznego i fizycznego uczniów.
2. Ocena efektów i skuteczności podejmowanych działań w ramach Programu Profilaktyki będzie dokonywana poprzez:
 - 1) badania ankietowe uczniów, rodziców, nauczycieli,
 - 2) rozmowy i wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
 - 3) obserwacje zachowań uczniów,
 - 4) semestralne analizy wyników nauczania i frekwencji,
 - 5) semestralne i całoroczne sprawozdania z pracy nauczycieli i zespołów przedmiotowych,
 - 6) semestralne sprawozdania z pracy wychowawczej w poszczególnych klasach,
 - 7) dokumentacja pomocy psychologiczno - pedagogicznej udzielanej w szkole,
 - 8) ocenę wskaźników ilościowych, takich jak np.:
 - a) liczba uczniów uczestniczących w programach profilaktycznych, warsztatach, happeningach itp.,
 - b) liczba uczniów działających w kółkach zainteresowań, artystycznych i sportowych,

- c) liczba uczniów biorących udział w konkursach dotyczących profilaktyki,
 - d) liczba uczniów, u których stwierdzono pozytywne efekty oddziaływań profilaktycznych.
- 9) ocenę wskaźników jakościowych, czyli rodzaj aktywności uczniów w szkole i poza nią, np.:
 - a) udział uczniów w konkursach o tematyce profilaktycznej,
 - b) udział uczniów w zadaniach dotyczących profilaktyki, wolontariatu,
 - c) udział w akcjach promujących zdrowy styl życia.
- 3 Ewaluacja będzie dokonywana w trakcie realizacji programu profilaktyki oraz po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań.
- 4 Program profilaktyki będzie modyfikowany w zależności od aktualnych potrzeb i występujących problemów.